

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2020-155

27.2.2020

If Skadeforsikring NUF

Bygning - innbo (kombinert)

Flom – utgifter til forbedring eller skadeutbedring? – bindende dekningstilsagn?

Det oppstod vannskader i sikredes bolig etter flom. Selskapet bekreftet dekning under vilkåret for naturulykker, og bekreftet at alle dokumenterte følgeskader etter flommen var dekket. Under skadeoppgjøret ble det enighet om at selskapet skulle rekvirere sakkyndig for å vurdere sikringstiltak for å hindre fremtidig vanninntrenging. Sikrede mente at flere av de foreslåtte tiltakene i den sakkyndige rapporten var å anse som utbedringskostnader direkte knyttet til flommen, og at selskapet derfor var ansvarlig for kostnadene. Selskapet mente at dette var forbedringer/sikringstiltak som ikke var omfattet av forsikringen. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om ytterligere erstatning under bygningsforsikringen etter flom, og selskapets standpunkt om at tiltakene er å anse som forbedring/sikringstiltak.

Sikrede har en bygningsforsikring som blant annet omfatter:

A.1.3 Naturulykke m.m.

1 Naturulykke

Forsikringen dekker skade som direkte skyldes naturulykke ved ... flom ... jf lov om naturskadeforsikring av 16. juni 1989 nr 70.

Unntatt er

...

utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.

....

6 Plutselig vannskade på hageanlegg som følge av en flomliknende situasjon.

Unntatt er skade om skyldes jordtrykk, tele, ispress, feil eller svakheter.

Videre følger det av pkt. A.2.2. at forsikringen også omfatter:

2. Hageanlegg m.m.

...

For skader som ikke omfattes av Naturskadeforsikringsloven er maksimal erstatning for skade på Hageanlegg m.m., til sammen 150 000 kroner, herunder 50 000 kroner for fast trebrygge.

...

3 Riving, rydding og bortkjøring.

Utgifter til riving, rydding og bortkjøring av verdiløse rester av forsikrede ting.

Sikrede meldte den 2.10.17 om vannskade til selskapet. Partene er enig om at skaden skyldes flom, og dermed er en dekningsmessig naturskade. Derimot er de uenige om utbedringsforslag i rapport av 10.12.18 er å anse som skadeforebyggende tiltak/forbedringer eller utbedring av den dekningsmessige skaden.

Klagenemnda for naturskadesaker informerte i brev av 20.9.19 at det ikke var rett klageinstans for saken, da partene var enig i at skaden skyldes en naturulykke, og da selskapet ikke hadde foretatt en avkortning i erstatningen etter naturskadeforsikringsloven § 1 sjette ledd.

Norsk Naturskadepool besøkt boligen den 4.10.17. Skadeårsaken beskrives på følgende måte i skaderapporten:

... Bekken har tidligere runnet åpent mellom ftakers eiendom og nabo. I forbindelse med opparbeiding av naboens eiendom ble det lagt betongrør under hage som bekken ledet inn i nedenfor vei. Koblingspunkt er åpent slik at vann kan også ta gammelt bekkeløp som fremdeles ligger mellom eiendommer. I følge ftaker pleier det ikke være vann i bekkeløpet. I gammelt bekkeløp er det laget betongkant som sikring mot utgraving mot forsikringstakers eiendom. Betongkant er gammel og er utført av tidligere eier. Skadedag kom det store nedbørsmengder. I løpet av natten har stor stein tettet betongrør som går under naboens eiendom slik at det meste av vannet ble ført ned åpent bekkeløp mellom eiendommene. Vannet har undergravet betongvange som er plassert mot ftakers eiendom. Vannet har deretter presset seg gjennom grunnen og inn til grunnmur og videre inn i bolig. Vannet kom også opp i asfalt i gårdsrom, i belegningsstein og langs grunnmur. Deler av vann fosset også over betongkant og fløt ovenpå hage og inn under terrasse slik at grus og jord ble revet med ut på plen. På det meste stod det ca 40 cm med vann i underetasje. Ved neste nedbørsperiode har vann på nytt trukket under betongkant og inn under boligen. Ftaker oppdaget at vann begynte å trekke opp i kjelleren og til slutt så stod det ca 10 cm vann i kjelleren. Det viser seg at bekk har laget nytt løp under grunnmur/kjellergulv. Det er flere hull i grovstøp i kjeller hvor det kan ses at det renner vann, noe som har ført til utvasking av masser.

Skadestørrelsen anslås til å være kr 300 000 eks. mva. Reparasjonsbehovet beskrives slik:

Det må støpes ny betongkant i grense mot bekk slik at vann ikke graver seg inn i grunnen. Gulv i kjeller må delvis hugges opp og masser under gulv utbedres. Innredet del tørkes og utbedres. I gårdsrom må asfalt og belegningsstein delvis tas bort, søyler stabiliseres og påbygg heves.

Eiendommen ble samme dag besøkt av E.B.T. Skadeårsaken beskrives på tilsvarende måte som i takstrapporten til Norsk Naturskadepool. Det følger av rapporten at kommunen ikke ønsker å ta ansvar for utbedring av bekken.

... Ved samtaler med F. kommune så vil de ikke ta ansvar for bekk og vannføring i denne. Dersom det blir iverksatt utbedring sier de at de muligens vil være behjelpelige. Ftaker står i en meget vanskelig situasjon ettersom bekk ikke ligger på hans eiendom så kan han ikke foreta utbedringer av denne. Alternativt så må betongkant langs bekk skiftes og føres lenger ned slik at vann ikke kan trekke inn i grunnen under hus. Dette forhindrer ikke vannet fra å fosse over muren. Dersom det skal gjøres noe med bekken så må det påses at ikke problemet forskyves til naboeiendommer.

Selskapets saksbehandler, takstmann, sikrede og maskinentreprenør besøkt boligen den 5.11.18, hvor det blant annet ble avtalt at selskapet skulle besørge sakkyndig vurdering av hvilke mulige sikringstiltak som kunne bidra til å hindre fremtidig vanninntrenging.

Selskapet rekvirerte A. og K.som besøkt boligen den 10.12.18 for å "...foreta en vurdering av tiltak for flomsikring av eiendommen...". Rapporten foreslår følgende tiltak:

...

1. Forsterkning og tetting av eksisterende mur av betong/stein langs bekk. Utføres med fiberarmert sprøytebetong for å sikre god sammenbinding med eksisterende mur. Det settes skjøtarmering opp til murforhøyning i topp og ned til reparasjons-støp under mur på bekk-side. Ny og eksisterende betong forankres sammen med armeringsjern hvor det er mulig. ...
2. Muren bakfylles med løsmasser etter herding, for stabilisering.

3. Utbedring av bekkeløp. Innsnevring som dannes av stein, stål og trær, fjernes.
4. Terskel av stein ved innløp til bekk ved øvre rør-innløp ø500, må re-etableres. Bør forsterkes og forhøyes til nivå nær topp rør, for å lede mest mulig flomvann til rør.
5. Underside av mur på bekk-side utbedres. Hulrom etter erosjon gjenstøpes med fiberarmert sprøytebetong, Betongen må skrånes nedover mot bekke-bunn for tetting/stabilisering. Utformes for smidig vannstrømming.
6. Forhøyning av betongmur, Tykkelse 20 cm. Forhøyes 50 cm vertikalt, så 50 cm skrått innover mot bekk. ...
7. I tillegg til ovennevnte tiltak anbefales at det etableres åpen grøft mot husveggen, over eksisterende drensledninger. Dette fordi man ikke vet sikker hvor mye vann som finner veien til kjellerveggen gjennom grunnen. Vet etablering av åpen grøft kan uønsket vann evakuere fritt bort fra vegg. Bunnen av denne grøften bør ligge min, 10 cm under kjellergolv av betong. Denne må kunne inspiseres og renses ved behov. Denne bør ha forbindelse til et overvannsrør (OV-rør) som leder vannet forbi plenen ut til åpent utløp på et lavpunkt utenom bekken. ...
8. Eksisterende drensledninger mellom hus og bekk fjernes/blendes, da vi mener disse kan lede vann tilbake til huset ved flom. Eksisterende drensledninger rundt hus videreføres til OV-rør nevnt under punkt 7 i dette kapittelet.

Selskapet bekreftet dekning den 15.1.19 og utbetalte kr 286 122, med fratrekk av egenandel:

Vedlagt følger kalkulasjon over kostnader knyttet til utbedring, takstrapport og rapport fra A og K vedrørende en vurdering av mulig sikringstiltak for å unngå fremtidige skader. Kostnader knyttet til fremtidig sikring er ikke omfattet av deres forsikring, og rapporten er kun utarbeidet som en service fra vår side for å hjelpe deg med videre vurderinger. Vi vil ikke anbefale noen spesifikke løsninger, men vil anbefale deg at du ser på mulighetene for å unngå fremtidige utfordringer og skader knyttet til inntrenging av grunnvann, eller skade ved flom.

Til orientering er ikke skader som skyldes utvasking av masser over tid omfattet av deres forsikring, det er derfor vi vil anbefale deg å vurdere tiltak dersom det er nødvendig for nettopp å unngå en slik situasjon.

Sikrede ønsket å få dekket kostnadene til tiltakene som foreslås i rapporten til A. og K. Selskapet avslo dekning i brev av 3.5.19, da det anså dette som en forbedring som er unntatt forsikringsdekningen:

...

På vår felles befaring mandag 5. november var det enighet om at støttemuren ikke var noen tett sikring mellom bekk og eiendommen til (sikrede), hverken før eller etter skadene. Som bilde ovenfor viser er det engang i tiden bygget en støttemur ovenpå større og mindre naturstein/stedlige masser i bekken. Vann har dermed hatt muligheten til å finne veien under støttemuren selv ved mindre vannføring.

Dette vil kunne oppstå da støttemuren flere steder ligger høyere enn bekken, slik bilde tydelig viser. Forsikringstaker har opplyst at det var et vann/fuktproblem i huset allerede når han overtok dette og fredag 3. mai 2019 han har i den anledning forsøkt å drenere huset langs veggen som går mot bekken. Vann/fuktproblemet ble oppdaget ved at det i nedbørsperioder kunne komme en vannstråle opp av kjellergulvet i hjørnet mot bekken.

Sitatet i takstrapporten om at betongvangen var undergravd som følge av flommen var tematikk ved befaring. Det var på befaring lite vann i bekken og det var enkelt å se hvordan støttemuren var bygget. Den er plassert ovenpå relativt grove stedlige steinmasser som i seg selv ikke fungerer som noen tettesjikt, og plassert over bekkens laveste nivå. Takstmann L. ble ikke bedt om å korrigere sitatet i rapporten etter befaringen.

Undertegnede oppfattet det som enighet om at sitatet var misvisende i forhold til de faktiske forhold. Det var enighet på stedet om at muren ikke hadde fungert om noen tettesjikt før skaden, men konstruert som en støttemur.

Vi minner igjen om at (sikrede) har hatt vann og fuktproblem i kjeller fra han overtok boligen i 2014. Det ble fra selskapet redegjort for at fremtidige sikringstiltak ikke ble erstattet, men det ble tilbudt at vi rekvirerte en spesialist til å se nærmere på alternativer til fremtidig sikring.

Videre skriver A og K i sin rapport at de mener at det under stor vannføring i bekken blir tilført mye vann til grunnen under/ved kjeller og at dagens dreneringssystem ikke er dimensjonert for slik vanntilførsel. De skriver også at drencrørene vil kunne få en motsatt funksjon ved oppstuvning av vann ved kulverten nedstrøms.

Hvorvidt vann over tid har funnet seg enklere veier i grunnen, eller fått enklere tilkomst gjennom de nå utskiftede massene (utskiftet i forbindelse med ny drenering) vites ikke. Uavhengig av dette vil kostnadene knyttet til etablering av en vanntett voll eller andre sikringstiltak være å anse som kostnader knyttet til fremtidig forebygging/sikring mot fremtidige naturskader. Slike kostnader er direkte unntatt etter vilkårenes punkt A.1.3. Naturulykke, siste avsnitt.

...

På vegne av sikrede ble det sendt e-post til A. og K. med følgende spørsmål den 15.11.19:

...Som nevnt står det i rapporten fra A og K at det er tiltak for flomsikring.

Faktum var dog slik at det i følge (sikrede) kom inn vann i kjelleren ved normal nedbør.

Dersom det legges til grunn at det kom inn vann i kjelleren ved normal nedbør.

Vil det ikke da være slik at deres foreslåtte tiltak ikke bare vil være en sikring mot fremtidig flom, men også fikse problemet med at vann kommer inn i kjelleren ved normal nedbør?

Til dette svarte A. og K. "ja" samme dag.

Sikrede har fremlagt en e-post av 26.12.19 fra M.L.M som har utført arbeider med dreneringen på eiendommen:

jeg ble kontaktet av (sikrede), om å komme å se på en dreneringsjobb, det var fukt på innside av husmur, , jeg kom på befaring, å vi ble enige om hva som sko gjøres, det ble gravd opplangs murfra midt på hus bak, og frem til og med kortvegg, der var ingen tidligere rør der, bare vært smurt med tjæremasse, jeg satte oppgrunnmursplast, 4 eller 5 stk drencrør for å være sikker, og oppstikk til takavløp, det ble skifta ut grøftmassen, til singel.

Sikredes advokat stilte 27.12.19 følgende spørsmål til M.L.M:

1. Ble du fortalt at noe av vannet som kom inn mot grunnmur kom fra en bekk utenfor (sikredes) sin eiendom.
2. Fikk du mistanke om at en bekk ble ledet inn mot boligens grunnmur, på bakgrunn av det du så, eller var ditt inntrykk at dette var en normal dreneringsjobb på grunn av mangelfull drenering.
3. Ble det tørt i boligen etter at arbeidet var utført.

M.L. svarte samme dag:

1, nei men det var en ordinær dreneringsjobb, var jo. Selvfølgelig å vurdere om bekken var orsak til dette, det var ikke det. 2 det var mangelfull drenering, men det er mye sig fra bakken bak, derfor så mange rør til drenering, 3 det ble tørt i boligen etter dette. Frem til flommen, kunden var meget fornøyd.

Sikrede krever dekning for utgiftene til å utføre tiltakene i pkt. 1-6 i rapporten til A. og K. Selskapet har bekreftet i e-post at det vil dekke "...alle dokumenterte følgeskader etter flommen både på hageanlegg og bygning...". Selskapet er bundet av dette tilsagnet.

Subsidiært anføres det at den beskrevne fremgangsmåten til A. og K. er nødvendig reparasjon av skaden. At begrepet "sikring" er benyttet i rapporten kan ikke være avgjørende når innholdet beskriver en metode for å utbedre en direkte skade etter flommen i 2017. Skaden var pågående da rapporten ble skrevet, ved at det fortsatte å komme vann i og under kjelleren hver gang det kom nedbør av betydning, etter at flommen var over. Flommen hadde dessuten laget en ny "vei" under tomt og bolig. Det er derfor ikke snakk om sikring mot fremtidige flommer, men sikring mot at det skal komme vann i kjelleren ved ordinær nedbør. Tiltaket er imidlertid først og fremst mente å reparere skaden skapt av flommen som var der da rapporten ble skrevet av A. og K.

Det fremgår av skaderapporten, og av opptak gjort av sikrede, at det rant vann under bolig og kjeller ved normal nedbør. Om ikke skaden ble reparert ville sikrede fortsatt hatt vann i kjelleren hver gang det regnet, og en tid etter det. Videre ville det fortsatt blitt vasket ut masse under eiendommen hver gang det kom nedbør av betydning.

Sikrede har ikke tidligere hatt vanninntrenging som følge av at støttemuren mot bekken ikke var egnet som tettesjikt. M.L.M bekrefter at fuktproblemene som førte til at boligen ble drenert, ikke hadde noe med bekken å gjøre. M.L.M bekrefter at boligen ble tett etter at arbeidet var utført, frem til flommen oppstod. Det betyr at det ikke var "vannveger" inn under tomten til sikrede før flommen oppstod.

Det følger av skadetakstene at det kom vann i boligen hver gang det var nedbør, etter at flommen var over. Dette innebærer at det er flommen som har påført skaden, og at det dermed er en direkte skadefølge av flommen. Utbedringen er ikke en sikring mot en ny mulig flom i fremtiden.

Fra flommen kom, gikk det mindre enn ett døgn før det var vann i kjelleren. Vannet har derfor ikke kommet over tid.

Atter subsidiært anføres det at selskapet er ansvarlig for skadene etter forsikringsvilkårene pkt. A.2.2.2 inntil kr 150 000, med tillegg at utgifter til rivning, rydding og bortkjøring.

Selskapet avviser ytterligere ansvar. Selskapet har ikke gitt sikrede et dekningsstilsagn som binder selskapet utover vilkårene. Selskapet har bekreftet å dekke følgeskadene etter flommen. Sikringstiltak for å forhindre nye skader er ikke omfattet av forsikringen. Dette er opplysninger sikrede har fått både muntlig og skriftlig. På befaring med takstmann og saksbehandler er det uttrykkelig opplyst at tetting mellom bekk og bolig er å anse som et ikke-dekningsmessig sikringstiltak.

Utbedringen er heller ikke dekningsmessig i henhold til forsikringens vilkår. Sikrede har vist til at forsikringen omfatter skade på hageanlegg, jf. pkt. A.2.2.2. Dette er korrekt, men forsikringsavtalen må leses som en helhet. Punktet står under kapittel A.2 "Hva forsikringen omfatter". For å kunne vurdere om en skade er dekningsmessig må skaden også vurderes under de øvrige kapitler i avtalen.

I kapittel A.1 "Hvilke skader forsikringen gjelder for", følger det av pkt. A.1.3 at forsikringen dekker skader som er en direkte følge av naturskader, herunder flom. Dette vil si at forsikringen dekker følgeskader av flommen. I avsnitt to er det gjort unntak for "utgifter til forebygging, sikring, flytting eller andre tiltak som ikke skyldes direkte skade på forsikret byggverk eller løsøre.

De kostnadene sikrede nå søker dekket omfattes av unntaket i pkt. A.1.3, da de er å anse som sikringstiltak for å forhindre nye skader ved større nedbørsmengder. Kostnader til sikringstiltak er ikke omfattet av forsikringen, med mindre det er uttrykkelig nevnt i vilkårene, noe som ikke er tilfellet her. Det spiller derfor ingen rolle om tiltaket er å anse som sikring mot flom eller mot vanlig nedbør.

Sikrede har hatt fuktproblemer og problemer med vanninntrenging siden boligen ble kjøpt i 2013. Tidligere eier har hatt samme problematikk. Dette har tidligere blitt (helt eller delvis) løst ved at sikrede selv plasserte steiner lengre oppe i bekken, slik at vannet ble ledet bort fra hans eiendom. Dette er tiltak han ikke har gjort i det siste, slik at vannet nå følger sin naturlige vei og dermed også inn i boligen. Vannet har altså ikke funnet nye veier inn i boligen, det har bare ikke blitt ledet bort på samme måte som tidligere.

Grunnen til at vannet går inn i boligen, er at det ikke er gjort tiltak for å sikre at det er tett mellom bekken og boligen. Det har ikke vært tettesjikt tidligere, og det var ikke montert på skadedato

heller. Å lage et slik tettesjikt vil anses for å være en forbedring eller et sikringstiltak ettersom det aldri har vært montert tidligere.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets skadeoppgjør etter flomskader er korrekt.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvoretter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN-2017-408 og FinKN-2018-077.

Det er uklart for nemnda om støttemuren også før flommen førte til vanninntrengning i sikredes bolig eller om dette problemet oppsto pga. flommen. Spørsmålet om reparasjon av støttemuren må sees som en følge av flommen eller dreier seg om en forbedring/sikring mot fremtidige skader som ikke er omfattet av forsikringen bør derfor belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Trine Vøien (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).